

Bruksela, dnia 26 stycznia 2011 r.

KANCELARIA SENATU

Przedstawiciel Kancelarii Senatu
przy Unii Europejskiej

Sprawozdanie nr 5/2011

Sprawozdanie nt. debaty i rezolucji Parlamentu Europejskiego

w sprawie sytuacji na Białorusi

Bruksela, 20 stycznia 2011 r.

1. Debata nt. Białorusi w Parlamencie Europejskim

Podczas debaty na temat Białorusi, która odbyła się w Parlamencie Europejskim, szefowa unijnej dyplomacji **Catherine Ashton** zagroziła wprost prezydentowi Alaksandrowi Łukaszence zakazem wjazdu do UE, jeśli nie zostaną uwolnieni wszyscy zatrzymani po białoruskich wyborach. Zaznaczyła, że reakcja UE będzie zrównoważona. „W krótkim terminie przywrócenie zakazu wjazdu dla prezydenta Łukaszenki oraz rozszerzenie tego zakazu na inne określone osoby jest oczywiście opcją, jeśli nie zostaną uwolnieni wszyscy zatrzymani” - powiedziała wysoka przedstawiciel Ashton podczas debaty.

Dodała, że reakcja UE na sfałszowane wybory i powyborcze represje musi być wyważona, musi uwzględniać dobrze nakierowane środki przeciwko władzom Białorusi, ale jednocześnie „musimy prowadzić dialog ze społeczeństwem obywatelskim. Potępiając działania władz, nie możemy odizolować białoruskiego narodu”. Dlatego zapowiedziała wzmożone wsparcie dla studentów, wolnych mediów i organizacji pozarządowych, nad czym pracuje już kierowana przez nią Europejska Służba Działań Zewnętrznych. Zachęciła też konsulaty krajów UE w Mińsku, by uprościły wydawanie wiz Białorusinom.

Catherine Ashton nie poparła proponowanych przez Parlament Europejski sankcji ekonomicznych ani zawieszenia udziału Białorusi w Partnerstwie Wschodnim. Przekonywała też, że obecność Białorusi w inicjatywie Partnerstwa Wschodniego jest korzystna, gdyż zakłada ona wielostronną współpracę krajów (poza Białorusią także Ukrainy, Gruzji,

Azerbejdżanu, Armenii i Mołdawii). „Musimy (w sprawie Białorusi) współpracować z międzynarodowymi partnerami i powinniśmy się mocno zaangażować z krajami objętymi Partnerstwem w budowę konsensusu” - powiedziała.

Zawieszony ma być natomiast wypracowany w zeszłym roku wspólny program rozwoju współpracy UE-Białoruś w sprawie reform politycznych i gospodarczych na najbliższe lata. „Nie mamy innego wyjścia” - oznajmiła szefowa unijnej dyplomacji.

W debacie dominowały głosy europosłów, że dotychczasowa polityka wyciągniętej ręki do Białorusi poniosła fiasko. Wszyscy podkreślali, że z powodu nowych sankcji politycznych i gospodarczych nie mogą ucierpieć białoruscy obywatele, z którymi PE się w pełni solidaryzuje.

„Polityka dialogu nie może być kontynuowana. Czas na nowe decyzje, nową politykę, stanowczość” - powiedział **Jacek Protasiewicz** (EPP, Polska), który jest szefem delegacji PE ds. relacji UE - Białoruś. Apelował, by UE umożliwiła utworzenie w Brukseli politycznej reprezentacji białoruskiej opozycji, skoro jest ona represjonowana w kraju. Dodał, że obserwatorzy międzynarodowi nie mieli wątpliwości, a tym samym Parlament Europejski nie powinien ich mieć, że ostatnie wybory prezydenckie na Białorusi w grudniu nie były uczciwe a polityka, którą Unia prowadziła od 2008 roku wobec władz białoruskich, polityka dialogu i wyciągniętej ręki wobec Białorusi, nie może być dłużej kontynuowana. To nie jest czas na 'business as usual'. To jest czas na nowe decyzje, nową politykę, stanowczość wobec białoruskiego reżimu wliczając w to sankcje zarówno polityczne, wizowe, nie wykluczając sankcji gospodarczych. Sankcje powinny być jednak inteligentne, celując tak, aby nie pogorszyć życia zwykłych Białorusinów. Nie wolno się jednak wahać przed ich wprowadzeniem, w tym również przed zawieszeniem członkostwa Białorusi w Partnerstwie Wschodnim.

„Musimy politykę zmienić, przystosować do obecnej sytuacji” - zgodził się w imieniu frakcji socjalistów bułgarski eurodeputowany **Kristian Vigenin** (SD, Bułgaria). Wyraził żal, że wybory na Białorusi oznaczają straconą szansę na drodze do demokracji. Podkreślił jednak, że wzywając do zmiany polityki Unii trzeba być ostrożnym, by nie dopuścić do ponownej izolacji Białorusi. Zauważył, że dzięki działaniom Unii Europejskiej sytuacja na Białorusi zmieniła się tak, że ludzie są bardziej skłonni walczyć o demokrację.

Kristina Ojuland (ALDE, Estonia) zauważyła, iż pozytywnym sygnałem jest fakt, że Unia Europejska zareagowała na wydarzenia na Białorusi. Równocześnie wyraziła żal, że nie wykazano takiej reakcji w przypadku innych krajów. Wezwała do zawieszenia członkostwa Białorusi w Partnerstwie Wschodnim, przy jednoczesnym wsparciu dla społeczeństwa obywatelskiego na Białorusi.

Heidi Hautala (Zieloni, Finlandia) była zdania, iż trzeba ostrożnie postępować wzywając do nowych wyborów na Białorusi, gdyż w chwili obecnej będzie to niemożliwe.

Ryszard Czarnecki (ECR, Polska) zaznaczył, że Unia Europejska powinna „uderzyć się we własne piersi” i spytał, czy nie jest tak, że uwiarygodnieniem dla reżimu Łukaszenki były między liczne wizyty w tym kraju przywódców europejskich, w tym m.in. włoskiego premiera Berlusconi, litewskiej prezydent Grybauskaitė a także ministrów spraw zagranicznych Polski - pana Sikorskiego i Niemiec - pana Westerwelle. Podkreślił, „to politycy z krajów członkowskich Unii Europejskiej stworzyli możliwości pewnego manewru politycznego dla Łukaszenki nic w zamian za to tak naprawdę nie żądając”.

Jacek Saryusz-Wolski (EPP, Polska) ocenił, że reakcja na wydarzenia na Białorusi będzie testem unijnej polityki zagranicznej. „Będzie miała wpływ na cały region”, w tym na politykę UE wobec Rosji - dodał. Apelowo o bardziej szczodre wsparcie dla społeczeństwa obywatelskiego. „Do tej pory robiliśmy niewystarczająco dużo” - powiedział. Przyszłą politykę UE wobec Białorusi porównał do dużej marchewki dla społeczeństwa i kija dla władz, co oznacza, że w chwili obecnej wobec Białorusi potrzebna jest polityka dwutorowa - izolacja i sankcje wobec reżimu i dodatkowe otwarcie oraz wsparcie dla społeczeństwa obywatelskiego. Będzie to miało znaczenie nie tylko dla Białorusi, ale również będzie miało wpływ na dynamikę polityczną w całym regionie. Ukraina, Mołdawia, Rosja i być może Kaukaz będą patrzyły jak Unia sobie z takim ciężkim przypadkiem radzi. Potrzebna jest długoterminowa inwestycja w społeczeństwo i strategia działania wobec kraju

Jacek Kurski (ECR, Polska) wytknął, że polityka realizowana przez niektóre rządy europejskie, w tym także polski rząd, poniosła klęskę i przyczyniła się do polityki otwarcia wobec reżimu w Mińsku, której przejawem było np. zawieszenie sankcji wizowych w 2008 r. „Łukaszenka, dyktator Europy, kpi z nas i zachęcony naszą indolencją prześladowuje i wsadza do więzień swoich politycznych oponentów. Polityka ugody i pobłażania nie mogła przynieść efektów. Po raz kolejny okazało się, że paktowanie z dyktaturą zrozumiane zostało na Białorusi jako poparcie dla Łukaszenki, a iluzje skończyły się już w grudniu brutalnym pałowaniem, pobiciem i aresztowaniem setek działaczy opozycji” - powiedział. Podkreślił, że nakładane sankcje muszą być precyzyjne i dotknąć przedstawicieli reżimu, a nie obywateli.

Brytyjski konserwatysta **Charles Tannock** (ECR) ocenił, że „instynkt homo sovieticus u Łukaszenki okazał się silniejszy niż wszystko inne”.

2. Rezolucja Parlamentu Europejskiego nt. Białorusi: eurodeputowani żądają sankcji

W odpowiedzi na powyborcze represje na Białorusi, Parlament Europejski wezwał w przyjętej rezolucji do surowych i szerokich sankcji, w tym gospodarczych, wobec reżimu w Mińsku, przy jednoczesnym zwiększeniu wsparcia dla społeczeństwa obywatelskiego w tym

kraju. W przyjętej rezolucji, która ma niewiążący charakter, znalazło się wezwanie, by rozważyć zawieszenie udziału Białorusi w Partnerstwie Wschodnim. PE opowiada się też za tym, by póki na Białorusi są więźniowie polityczni, nie organizować tam imprez sportowych jak zaplanowane na 2014 rok mistrzostwa świata w hokeju na lodzie.

UE musi zamrozić aktywa oraz wprowadzić zakaz podróży dla białoruskich urzędników, sędziów i funkcjonariuszy bezpieczeństwa zaangażowanych w brutalne stłumienie wyborów z dnia 19 grudnia 2010 roku. Zniesienie tych środków powinno być uzależnione od uwolnienia więzionych opozycjonistów - napisali posłowie w rezolucji. Jednakże o tym, jakie sankcje podejmie UE wobec Białorusi, zadecydują 31 stycznia w Brukseli ministrowie spraw zagranicznych państw członkowskich Unii Europejskiej.

Tekst przyjęty przez Parlament Europejski potępia również brutalne stłumienie przez policję i służby KGB pokojowych demonstracji w dniu wyborów i „wzywa do niezależnego i bezstronnego śledztwa w sprawie wydarzeń międzynarodowych”, pod auspicjami OBWE. Posłowie żądają ponownego przeprowadzenia wolnych wyborów zgodnie z międzynarodowymi standardami.

- **Dotkliwe sankcje**

Zgodnie ze wspólnym oświadczeniem wydanym 12 stycznia br. przez Przewodniczącego Parlamentu Europejskiego Jerzego Buzka oraz kilka komisji i delegacji PE, deputowani potwierdzili swoje żądania natychmiastowego przywrócenia sankcji wizowych wobec przedstawicieli reżimu, zawieszonych w 2008 roku, zamrożenia ich aktywów oraz rozszerzenia listy objętych sankcjami osób. Na liście miałyby się znaleźć osoby odpowiedzialne za fałszerstwa i represje po wyborach prezydenckich z 19 grudnia, a sankcje miałyby obowiązywać do czasu uwolnienia i oczyszczenia z zarzutów wszystkich więźniów politycznych. Rezolucja wzywa do ich natychmiastowego, bezwarunkowego uwolnienia, wymieniając z nazwiska niektórych działaczy i opozycyjnych kandydatów na prezydenta.

Zdaniem posłów, należy też rozważyć dalej idące sankcje gospodarcze wobec rządu, takie jak zamrożenie całej pomocy finansowej udzielanej przez Międzynarodowy Fundusz Walutowy (MFW), Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) lub Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju (EBOR).

„PE wzywa (...) do dokonania przeglądu polityki UE wobec Białorusi, w tym uwzględnienia ukierunkowanych sankcji gospodarczych i zamrożenia całej pomocy makrofinansowej udzielanej poprzez pożyczki MFW, jak i pożyczki Europejskiego Banku Inwestycyjnego i Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju; podkreśla, że kierunek europejskiej polityki sąsiedztwa i pomocy dla Białorusi powinien ulec zmianie, by zapewnić odpowiednie wsparcie dla społeczeństwa obywatelskiego” - głosi rezolucja.

PE jako "dobry przykład" podaje decyzję Polski o nałożeniu własnych restrykcji w podróżowaniu dla przedstawicieli reżimu w Mińsku i jednocześnie ułatwieniu dostępu do UE dla obywateli Białorusi. PE przeciwstawia się bowiem międzynarodowej izolacji tego kraju, przekonując, że sankcjom wobec reżimu musi towarzyszyć wzmocnione wsparcie społeczeństwa obywatelskiego.

- **Wspieranie opozycji i społeczeństwa obywatelskiego**

Eurodeputowani wzywają KE do wsparcia społeczeństwa obywatelskiego „przy pomocy wszelkich środków finansowych i politycznych”, podobnie jak niezależnych mediów, takich jak TV Bielsat, Europejskie Radio dla Białorusi, Radio Racyja. Jednocześnie wzywają KE do wstrzymania bieżącej współpracy i wycofania pomocy dla mediów państwowych. PE apeluje też o wsparcie organizacji promujących demokrację i sprzeciwiających się reżimowi. By mogły one korzystać z unijnych programów, PE proponuje mechanizm rejestracji w UE, skoro odmawia się im tego na Białorusi z przyczyn politycznych.

W rezolucji jest też apel do KE o większe finansowanie Europejskiego Uniwersytetu Humanistycznego w Wilnie, co pozwoli zwiększyć liczbę stypendiów dla białoruskich studentów wydalonych z uczelni w kraju. Eurodeputowani chcą też, by KE zadeklarowała jakiś wkład na konferencji darczyńców "Solidarni z Białorusią" 2 lutego w Warszawie oraz na konferencji w Wilnie 3-4 lutego.

Ponadto eurodeputowani wzywają kraje i KE do przyspieszenia prac nad umową o ułatwieniach wizowych do UE, co dzięki bardziej przystępnej cenie wiz dla Białorusinów pozwoli na rozwój kontaktów międzyludzkich.

- **Państwowy terror wobec dziecka**

Deputowani śledzą ze szczególną troską sprawę Danika, trzyletniego syna kandydata na prezydenta Andreja Sannikaua i dziennikarki śledczej Iryny Chalip. Władze białoruskie próbowały umieścić go w państwowym domu dziecka po tym, jak oboje rodziców zaarrestowano w dniu wyborów. Danik mieszka teraz ze swoją babcią.

- **Dochodzenie ws. wydarzeń na Białorusi**

Powtarzając krytyczną ocenę wyborów prezydenckich, w których według oficjalnych wyników wygrał Alaksandr Łukaszenka, PE apeluje o nowe, w pełni demokratyczne wybory. Wzywa też do niezależnego i bezstronnego międzynarodowego dochodzenia pod auspicjami OBWE w sprawie ostatnich wydarzeń na Białorusi.

3. Misja posłów do PE pojedzie na Białoruś

Na Białoruś pojedzie misja europosłów, by poznać warunki, w jakich władze przetrzymują opozycjonistów zatrzymanych podczas represji po wyborach prezydenckich - postanowiła w czwartek Konferencja Przewodniczących frakcji politycznych Parlamentu Europejskiego.

„Konferencja Przewodniczących podjęła decyzję o wysłaniu delegacji ad hoc na Białoruś” - powiedział rzecznik przewodniczącego PE Jerzego Buzka, Robert Golański.

„Głównym celem tej misji powinno być zapoznanie się z warunkami, w jakich przetrzymywani są aresztowani opozycyjni kandydaci na prezydenta, dziennikarze niezależnych mediów i liderzy partii demokratycznych. O wielu z nich - i o warunkach, w jakich są przetrzymywani - wiadomo bardzo niewiele, ponieważ nawet prawnicy mają do nich ograniczony dostęp. Chcielibyśmy się też spotkać z tymi, którzy uczestniczyli w wyborach prezydenckich a następnie byli organizatorami wiecu 19 grudnia w Mińsku. Zostali zatrzymani, uwolnieni i chcemy poznać ich relację z kampanii wyborczej, przebiegu głosowania i tego, co nastąpiło później” - powiedział szef delegacji PE ds. Białorusi Jacek Protasiewicz (EPP, Polska), który weźmie udział w misji.

Dodał, że nie wyklucza spotkania eurodeputowanych z przedstawicielami władz w Mińsku. „Ale takie spotkania będą możliwe tylko wtedy, jeśli otrzymamy zapewnienie o możliwości spotkania z uwięzionymi przedstawicielami opozycji demokratycznej” - zaznaczył. Jego zdaniem od programu uzgodnionego ze stroną rządową powinno w dużym stopniu zależeć to, czy do tego wyjazdu dojdzie - powiedział poseł Protasiewicz.

Data misji nie została jeszcze wyznaczona, ale eurodeputowani chcą pojechać na Białoruś jak najszybciej - jeszcze przed posiedzeniem ministrów spraw zagranicznych "27" 31 stycznia w Brukseli, na którym ma zapaść decyzja o przywróceniu sankcji wobec reżimu w Mińsku. Ma to być odpowiedź UE na powyborcze represje i zatrzymania opozycji i przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego na Białorusi.

W skład delegacji wejdzie siódemka eurodeputowanych z różnych frakcji politycznych. Upadł zgłoszony przez frakcję socjalistyczną pomysł, by z misją na Białoruś pojechał przewodniczący Buzek. Wśród części eurodeputowanych pojawiły się obawy, że Mińsk mógłby propagandowo wykorzystać taką wizytę do legitymizacji reżimu prezydenta Alaksandra Łukaszenki.

Pomysł misji narodził się na specjalnym, poświęconym Białorusi spotkaniu komisji spraw zagranicznych PE w Brukseli, z udziałem rodzin zatrzymanych i przedstawicieli białoruskiej opozycji. Jej szef **Gabriele Albertini** (EPP, Włochy) o umożliwieniu takiej misji rozmawiał wcześniej z szefem białoruskiej dyplomacji Siarhiejem Martynauem.

Opracowała:
dr Magdalena Skulimowska¹

Załącznik:

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 20 stycznia br. w sprawie sytuacji na Białorusi

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2011-0022+0+DOC+XML+V0//PL&language=PL>

¹ Na podstawie wysłuchanych debat i informacji prasowych PE.

P7_TA-PROV(2011)0022

Sytuacja na Białorusi

{ TC"(B7-0044, 0046, 0047, 0053 oraz 0057/2011)"\l3 \n> * MERGEFORMAT }
PE455.872

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 20 stycznia 2011 r. w sprawie sytuacji na Białorusi

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje w sprawie sytuacji na Białorusi, szczególnie rezolucję z dnia 17 grudnia 2009 r. w sprawie Białorusi,
 - uwzględniając decyzję Rady 2010/639/WPZiB z dnia 25 października 2010 r. dotyczącą środków ograniczających skierowanych przeciwko niektórym urzędnikom z Białorusi, która zarówno rozszerza środki ograniczające, jak i przedłuża zawieszenie ich stosowania do 31 października 2011 r.,
 - uwzględniając konkluzje Rady ds. Stosunków Zewnętrznych z dnia 25 października 2010 r.,
 - uwzględniając oświadczenie w sprawie wstępnych ustaleń i wniosków z wyborów prezydenckich na Białorusi, wydane w dniu 20 grudnia 2010 r. przez Biuro OBWE ds. Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka (OBWE/ODIHR) oraz Zgromadzenie Parlamentarne OBWE,
 - uwzględniając art. 110 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że w praskiej deklaracji ze szczytu partnerstwa wschodniego potwierdzono zobowiązanie, m.in. ze strony Białorusi, do przestrzegania zasad prawa międzynarodowego i podstawowych wartości, takich jak demokracja, praworządność oraz poszanowanie praw człowieka i podstawowych wolności,
- B. mając na uwadze, że w dniu 25 października 2010 r. Rada wezwała władze Białorusi do zapewnienia, że wybory (prezydenckie) zostaną przeprowadzone zgodnie z międzynarodowymi normami demokracji oraz ze zobowiązaniami Białorusi wobec OBWE i ONZ,
- C. mając na uwadze, że Białoruś zobowiązała się rozważyć zalecenia OBWE i OBWE/ODIHR dotyczące zmian w ordynacji wyborczej w celu dostosowania jej do międzynarodowych norm demokratycznych wyborów, a także konsultować proponowane zmiany z OBWE; mając na uwadze, że Zgromadzenie Narodowe Białorusi przyjęło reformę ordynacji wyborczej bez wcześniejszej konsultacji z OBWE,
- D. mając na uwadze, że Rada potwierdziła „gotowość do pogłębienia stosunków z Białorusią stosownie do rozwoju sytuacji w tym kraju w kwestii demokracji, praw człowieka i praworządności, a także gotowość do wspierania Białorusi w realizacji tych celów; jeżeli Białoruś dokona postępów w tych dziedzinach, Rada gotowa jest podjąć działania zmierzające do zacieśnienia stosunków umownych z Białorusią”,

- E. mając na uwadze, że po dokonaniu oceny rozwoju sytuacji na Białorusi Rada podjęła decyzję o przedłużeniu stosowania środków ograniczających wobec niektórych urzędników białoruskich, zawieszając jednocześnie stosowanie ograniczeń dotyczących wjazdu do UE do 31 października 2011 r.,
 - F. mając na uwadze, że z oświadczenia Zgromadzenia Parlamentarnego OBWE i OBWE/ODIHR w sprawie wstępnych ustaleń i wniosków dotyczących wyborów prezydenckich na Białorusi wynika, że w okresie poprzedzającym wybory nastąpiła pewna poprawa sytuacji, jednak na samych wyborach cieniem położyły się poważne nieprawidłowości, które miały miejsce w dniu głosowania, oraz akty przemocy dokonane w nocy 19 grudnia,
 - G. mając na uwadze, że w dniu 19 grudnia za udział w demonstracji w Mińsku zatrzymano ponad 700 osób (większość z nich została zwolniona po odbyciu krótkiej kary administracyjnej), a 24 działaczom opozycji i dziennikarzom, w tym 6 kandydatom na prezydenta, zarzucono „masowe zakłócanie porządku” połączone z aktami przemocy i zbrojnym oporem, za co grozi kara do 15 lat pozbawienia wolności; mając na uwadze, że wkrótce zarzuty usłyszeć może kolejnych 14 osób,
 - H. mając na uwadze, że rozpędzenie przez policję demonstracji w dniu 19 grudnia 2010 r. oraz dalsze działania organów ścigania wobec demokratycznej opozycji, wolnych mediów i działaczy społeczeństwa obywatelskiego zostały potępione przez przewodniczącego Parlamentu Europejskiego, Wysoką Przedstawiciel UE oraz sekretarza generalnego ONZ,
 - I. mając na uwadze, że adwokatom reprezentującym demonstrantów, opozycję polityczną lub ich rodziny grozi utrata licencji lub wykluczenie z palestry,
1. zgodnie z ustaleniami zawartymi we wstępnych wnioskach Zgromadzenia Parlamentarnego OBWE i OBWE/ODIHR uważa, że wybory prezydenckie z dnia 19 grudnia 2010 r. nie spełniły międzynarodowych norm wolnych, uczciwych i przejrzystych wyborów; uznaje te wybory za kolejną straconą szansę na demokratyczne przemiany na Białorusi i apeluje, by w związku z licznymi i poważnymi uchybieniami, o których informuje OBWE/ODIHR, wybory przeprowadzono ponownie, w wolnych i demokratycznych warunkach, zgodnych z normami OBWE;
 2. potępia brutalną akcję milicji i służb KGB wobec demonstrantów w dniu wyborów, a w szczególności wyraża oburzenie brutalną napaścią na Władimira Niaklajewa, gdyż są to przykłady poważnego naruszenia podstawowych zasad demokracji, takich jak wolność zgromadzeń i wolność słowa, a także praw człowieka; wyraża ponadto zaniepokojenie próbami objęcia przez białoruskie władze kurateli nad Daniłą Sannikauem, trzyletnim synem kandydata na prezydenta Andreja Sannikaua i dziennikarki śledczej Iryny Chalip: od wyborów, które odbyły się w dniu 19 grudnia, oboje przebywają w areszcie; jest szczególnie zaniepokojony stanem zdrowia Mikołaja Statkiewicza, który od 30 dni prowadzi strajk głodowy;
 3. zdecydowanie potępia aresztowanie i przetrzymywanie uczestników pokojowych demonstracji oraz większości kandydatów na prezydenta (na przykład Władimira Niaklajewa, Andrieja Sannikowa, Mikołaja Statkiewicza i Aleksieja Michalewicza), przywódców demokratycznej opozycji (na przykład Pawła Siewiarynca, Anatola Lebedko), a także wielu działaczy organizacji społeczeństwa obywatelskiego, dziennikarzy, nauczycieli i studentów, którym grożą wyroki do 15 lat pozbawienia

wolności; wzywa do przeprowadzenia niezależnego i bezstronnego międzynarodowego dochodzenia w sprawie tych zajęć, pod auspicjami OBWE; wzywa do natychmiastowego odstąpienia od zarzutów postawionych ze względów politycznych;

4. potępia represje i z naciskiem wzywa władze Białorusi do natychmiastowego zaprzestania wszelkich form prześladowań, zastraszania i gróźb wobec działaczy organizacji społeczeństwa obywatelskiego, w tym nalotów, rewizji i konfiskaty materiałów w prywatnych mieszkaniach oraz biurach niezależnych mediów i organizacji społeczeństwa obywatelskiego, a także wydalania z wyższych uczelni i zwalniania z pracy;
5. żąda natychmiastowego i bezwarunkowego zwolnienia wszystkich zatrzymanych w dniu wyborów i po wyborach, w tym osób uznanych przez Amnesty International za więźniów sumienia; wzywa władze Białorusi do zapewnienia zatrzymanym nieograniczonych spotkań z rodziną oraz dostępu do pomocy prawnej, a przede wszystkim do opieki medycznej;
6. ubolewa nad decyzją białoruskich władz o wypowiedzeniu mandatu biura OBWE na Białorusi i wzywa białoruskie władze do zmiany tej decyzji;
7. potępia zablokowanie licznych ważnych stron internetowych w dniu wyborów na Białorusi, w tym portali społecznościowych i stron internetowych opozycji; podkreśla, że obowiązujące białoruskie prawo medialne nie spełnia norm międzynarodowych, w związku z czym wzywa władze Białorusi do jego przeglądu i nowelizacji;
8. wzywa Radę, Komisję i Wysoką Przedstawiciel UE do dokonania przeglądu polityki UE wobec Białorusi, w tym do rozważenia ukierunkowanych sankcji gospodarczych i zamrożenia wszelkiej pomocy makrofinansowej świadczonej w formie pożyczek z MFW oraz operacji pożyczkowych prowadzonych w ramach programów EBI i EBOR; podkreśla, że kierunek europejskiej polityki sąsiedztwa i pomocy dla Białorusi powinien ulec zmianie, by zapewnić odpowiednie wsparcie dla społeczeństwa obywatelskiego; ponownie wskazuje na znaczenie skutecznego korzystania z europejskiego instrumentu na rzecz wspierania demokracji i praw człowieka;
9. wzywa Komisję, aby wspierała wszelkimi środkami finansowymi i politycznymi wysiłki białoruskiego społeczeństwa obywatelskiego, niezależnych mediów (w tym telewizji Bielsat, Europejskiego Radia dla Białorusi, Radia Racja i innych) i organizacji pozarządowych na Białorusi mające propagować demokrację i przeciwstawiać się reżimowi; dostrzega konieczność zacieśnienia i ułatwienia stosunków białoruskich organizacji pozarządowych z międzynarodową wspólnotą organizacji pozarządowych; apeluje równocześnie do Komisji Europejskiej o wstrzymanie obecnej współpracy z białoruskimi mediami państwowymi oraz o zaprzestanie udzielania im pomocy; jednocześnie Komisja powinna sfinansować ponowne wydanie i dystrybucję poezji Władimira Nikołajewa, które zostały ostatnio skonfiskowane i spalone przez władze białoruskie;
10. wzywa Komisję Europejską do opracowania mechanizmu rejestracji organizacji pozarządowych, którym z przyczyn politycznych odmówiono zarejestrowania na Białorusi, by umożliwić im korzystanie z programów UE;
11. wzywa Komisję, aby nadal – i w większym stopniu – wspierała finansowo Europejski Uniwersytet Humanistyczny działający w Wilnie (Litwa), zwiększyła liczbę stypendiów

dla białoruskich studentów represjonowanych za działalność obywatelską i relegowanych z uczelni, a także wniosła wkład w konferencję darczyńców „Solidarność z Białorusią”, która ma się rozpocząć w dniu 2 lutego 2011 r. w Warszawie, a następnie odbywać się w Wilnie w dniu 3 i 4 lutego 2011 r.;

12. wzywa Radę, Komisję i Wysoką Przedstawiciel UE, by niezwłocznie ponownie zastosowały zakaz wydawania wiz białoruskim przywódcom, rozszerzając go na urzędników państwowych, pracowników wymiaru sprawiedliwości i funkcjonariuszy służb bezpieczeństwa, których można uznać za odpowiedzialnych za fałszowanie wyborów i brutalne represje po wyborach oraz za aresztowania członków opozycji, a także wzywa do zamrożenia aktywów tych osób; zauważa, że sankcje te powinny pozostawać w mocy co najmniej do czasu zwolnienia i oczyszczenia z zarzutów wszystkich więźniów politycznych i zatrzymanych osób; z zadowoleniem przyjmuje dobry przykład ze strony polskiego rządu, który nałożył własne restrykcje dotyczące wjazdu przedstawicieli reżimu z Mińska na terytorium Polski, ułatwiając jednocześnie obywatelom białoruskim wjazd do Unii Europejskiej;
13. wzywa Radę, by najpóźniej na szczycie partnerstwa wschodniego w Budapeszcie rozważyła możliwość zawieszenia udziału Białorusi w działaniach partnerstwa wschodniego, jeżeli nie zostaną przedstawione zadowalające wyjaśnienia i nie dojdzie do zdecydowanej poprawy sytuacji na Białorusi; zawieszenie to nie powinno dotyczyć organizacji pozarządowych i społeczeństwa obywatelskiego;
14. wzywa Komisję i Radę do bardziej wytężonej pracy nad wytycznymi dotyczącymi negocjacji w sprawie umów o readmisji i ułatwieniach wizowych, obejmujących przystępne opłaty wizowe i mających na celu zacieśnienie kontaktów międzyludzkich;
15. oczekuje, że państwa członkowskie UE nie będą osłabiać działań UE, podejmując dwustronne inicjatywy z udziałem reżimu białoruskiego, podważającymi wiarygodność i skuteczność europejskiej polityki zagranicznej;
16. wyraża pogląd, że wydarzenia sportowe, takie jak mistrzostwa świata w hokeju na lodzie planowane na 2014 r., nie powinny odbywać się na Białorusi, dopóki w tym kraju przetrzymywani będą więźniowie polityczni;
17. wyraża ubolewanie z powodu zmiany stanowiska Federacji Rosyjskiej, która uznała wybory, a represje określiła jako „sprawę wewnętrzną”; zaleca, by Komisja Europejska nawiązała dialog, konsultacje i koordynację polityczną z sąsiadami Białorusi nienależącymi do UE, których tradycyjnie łączą szczególne stosunki z Białorusią, a którzy są także partnerami UE, a mianowicie z Rosją i Ukrainą, z myślą o jak największej skuteczności polityki UE wobec Białorusi oraz o współpracy na rzecz właściwej równowagi między reagowaniem na deficyt demokracji i naruszanie praw człowieka na Białorusi a potrzebą uniknięcia dalszej izolacji tego kraju na arenie międzynarodowej;
18. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, Wysokiej Przedstawiciel Unii do Spraw Zewnętrznych i Polityki Bezpieczeństwa, państwom członkowskim UE, prezydentowi, rządowi i parlamentowi Białorusi, a także Zgromadzeniom Parlamentarnym Rady Europy i OBWE.

